

רבה בר שימי מתני להו, שנה את שתי המימרות שלמדנו לעיל בשם רב חסדא [שהשוחט את שני שעירי החטאת בחוץ לפני ההגרה חייב משום "הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ", ושפסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה, לשמו פטור, שלא לשמו חייב] בדרכה. בשמו של רבה [ולא בשם רב חסדא].

וקשיא ליה דרבה אדרבה. הוקשה לו שיש סתירה בדברי רבה, כפי שהקשנו לעיל [על רב חסדא].

ומשני — בדשנינן. ותירץ כפי שתירצנו לעיל.

הגמרא מביאה אמוראים שנחלקו על רב חסדא [ורבה] בענין השוחט את הפסח שלא בזמנו בחוץ:

כי אתא רב דימי מארץ ישראל לבבל, אמר

ודחינן את הקושיא: הכי השתא! וכי כך אתה סבור, שיש לדמות את שעיר יום הכיפורים לקרבן הפסח? והרי יש לחלק ביניהם:

התם, קרבן פסח ששחטו בחוץ שלא בזמנו בסתמא, אינו חייב, משום שפסח בעי עקירה. צריך שיעקור ממנו שם פסח בשחיתתו. וכל זמן שלא שחטו בפירוש לשם שלמים הרי הוא עדיין קרבן פסח, ולכן השוחטו בחוץ פטור [שהרי אינו ראוי להתקבל בעזרה].⁽³⁹⁾

אבל האי שעיר יום הכיפורים, אף על פי שלקחו לשם שעיר הנעשה בפנים, מכל מקום אם שחטו סתמא בחוץ חייב, הואיל וראוי הוא לשעיר הנעשה בחוץ, כי הוא לא בעי עקירה, שאין צורך לעקור ממנו את שם "שעיר הנעשה בפנים", כיון ששניהם שווים בשמותיהם. שהרי בין שעיר הנעשה בחוץ ובין שעיר הנעשה בפנים שניהם קריבין לחטאת.

"טעמא דשלא לשמו הא סתמא פטור" כתב שהגמרא כאן סברה שפסח שלא בזמנו אינו צריך עקירה. ולכן היה פשוט לגמרא שהשוחטו סתם בחוץ חייב. והגמרא הקשתה: מדוע השוחט בפירוש לשמו פטור? נאמר הואיל וראוי לשחטו סתם, אם כן אף השוחטו בפירוש לשמו יתחייב!

והגמרא מתרצת שפסח שלא בזמנו צריך עקירה. והשוחטו סתם בחוץ פטור, תוספות. והביאם הריטב"א [ועיין תוספות הרא"ש] ועיין שיח יצחק.

39. עיין בהערה הקודמת.

סברה שפסח בשאר ימות השנה צריך עקירה. ולכן השוחטו סתם בחוץ פטור, כי עדיין שם שלמים עליו. והגמרא הקשתה: מאחר שיכול לשחטו בפירוש לשם שלמים [שאז הוא כשר], נאמר — הואיל וראוי שלא לשמו בפנים, אם כן השוחטו בחוץ יתחייב אפילו אם שחטו סתם! [והגמרא מתרצת להלן שכיון שפסח צריך עקירה, אם כן, כל זמן שלא שחטו בפירוש לשם שלמים הרי הוא בגדר פסח ושחיתתו פסולה אפילו בפנים ולא אומרים בזה "הואיל". מה שאין כן שעיר חטאת הפנימי ראוי לשעיר הנעשה בחוץ גם בלא עקירה].

אבל רבנו תם [שמחק לעיל את הדיוק —